

นวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

Management Innovation to Promote Safety in Schools under the Suphan
Buri Primary Educational Service Area Office 3

อำนาจ เหลื่อน้อย¹

Amnat Luanai

Received: March 03, 2025

Revised: June 02, 2026

Accepted: June 21, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 และ 2) พัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัย ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ดำเนินการวิจัย แบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน ครู ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 125 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 125 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 การวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริม ความปลอดภัยในสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ คณะกรรมการศูนย์ความปลอดภัย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 22 คน ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความ เหมาะสมของนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการ บริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ จัดกิจกรรมเสริมทักษะประสบการณ์ที่เน้นการลงมือปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านความปลอดภัยของ

¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3; Office of the Primary Education Area, Suphan Buri District 3

สถานศึกษา ให้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน 2) นวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของนวัตกรรม 2) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม 3) กระบวนการบริหารของนวัตกรรม SECURED องค์ประกอบที่ 4 การประเมินนวัตกรรม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ความปลอดภัยในสถานศึกษา, นวัตกรรม

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the current and desired state of safety promotion management in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3; and 2) to develop innovative management practices to promote safety in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3. This was a mixed-methods research. Quantitative research involved a sample of 125 school administrators, one teacher from each school will be responsible for the school safety promotion project, totaling 125 teachers, and 125 chairpersons of the Basic Education school boards, selected using purposive sampling. The research instrument used was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.93. Statistics used included frequency and percentage. The overall mean was at a high level, with a mean standard deviation of 0.87. The qualitative research was conducted in two stages: Stage 1 involved drafting an innovative management approach to promote safety in schools. Key informants were the 22 members of the Safety Center Committee of the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3. Stage 2 involved reviewing the suitability of the innovative management approach to promote safety in schools. Key informants were 9 experts selected using purposive sampling. The research findings revealed that 1) the current state of management and promotion of safety in schools, overall, was at a high level. The aspect with the highest average score was organizing activities to enhance practical skills and experiences linked to daily life. The desired state of management and promotion of safety in schools, overall, was at the highest level. The aspect with the highest average score was conducting workshops on school safety for teachers, educational personnel, and students; 2) the innovation management and promotion of safety in schools under the Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 4 components: 1) principles of the innovation, 2) objectives of the

innovation, 3) management process of the innovation (SECURED), and 4) evaluation of the innovation.

Keywords: management, school safety, innovation

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย การป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือหรือเยียวยา และแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถแก้ไขปัญหา และบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืน ด้วยการบริหารจัดการตามมาตรการ 3 ป. ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุด และไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นซ้ำ เพื่อสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและประชาชน ใน การที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพทำให้เกิดความปลอดภัย มั่นคงและยั่งยืน

การจัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนในโรงเรียน โดยที่สถาบันแห่งนี้ที่มอบความรู้ให้นักเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จในด้านวิชาการ ซึ่งความรุนแรง ภัยพิบัติ และเหตุการณ์อันตรายต่อจิตใจ ชีวิต และทรัพย์สินที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในโรงเรียน ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และครูจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัย แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยของโรงเรียนจะต้องสร้างความปลอดภัยสูงสุดให้กับนักเรียนโดยเฉพาะ และต้องให้แน่ใจว่าบุคลากรของโรงเรียนนำแนวปฏิบัตินี้ไปปฏิบัติจริง ด้านความปลอดภัยที่ประกอบด้วย (เตชินท์พัฒน์ โชติวีชรธนานนท์ และคณะ, 2567)

1. หลักการจัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน เช่น อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
2. กำหนดขอบเขตความปลอดภัยของโรงเรียนจากภัยคุกคามของความรุนแรงของมนุษย์ ภัยคุกคามของอุบัติเหตุภัยคุกคามต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย
3. การปลูกฝังและการควบคุมโดยการปลูกฝังในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน

ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้ได้รับการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาตามรูปแบบของ ICBA MODEL เพื่อกำหนดเป็นนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือการค้นหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ (Identity) การควบคุมสาเหตุทางวัตถุ (Control) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล (Behavior) และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย (Activity) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงชีพอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่าง

รวดเร็วโดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลาในยุคดิจิทัล (เตชินท์พัฒน์ โชติวัชรธนานนท์ และคณะ, 2567) โดยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่สำคัญคือ มาตรการด้านความปลอดภัยส่วนใหญ่ยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่มีมาตรการที่ชัดเจน ขาดทีมสหวิชาการเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยที่จะให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงาน อีกทั้งโรงเรียนยังขาดการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน รวมไปถึงการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานของเอกชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินการด้านความปลอดภัยทั้งสิ้น (สุชีรา ใจหวัง และจันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์, 2561) ความปลอดภัยในโรงเรียนนักเรียนจะไม่สามารถมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Applebury, G. (2021) ที่แสดงให้เห็นว่าเด็กที่รู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียนจะมีผลการเรียนที่แย่งลงและมีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและการกระทำผิด

การส่งเสริมการศึกษาเพื่อปกป้องผู้เรียนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบและมีเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จะได้รับการคุ้มครองจากภัยคุกคาม 9 ประเภท คือ ภัยคุกคามจากยาเสพติด ความรุนแรง ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคติดต่ออุบัติใหม่ ฝุ่น PM2.5 การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สิน และอาชญากรรมทางไซเบอร์
2. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปกป้องจากความเสี่ยงและสามารถปรับตัวกับโรคติดต่อที่เกิดขึ้นใหม่และกลับมาระบาดซ้ำได้
3. จะพัฒนาสถาบันการศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา สถาบันการศึกษา จะได้รับการสนับสนุนให้ทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นองค์กรหนึ่งที่มุ่งพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา แต่จากการศึกษารายงานโครงการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานด้านความปลอดภัยยังขาดความต่อเนื่อง มีนโยบาย โครงการการบริหารจัดการและมาตรการทางด้านความปลอดภัยที่ไม่ชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงนักเรียนยังขาดความรู้และประสบการณ์จากการป้องกันและเตรียมรับมือกับความเสียหายอันตรายที่เกิดขึ้น ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) จัดทำขึ้น เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ มุ่งเน้นส่งเสริมความปลอดภัย และการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีผลกระทบขึ้นต่อสำนักงาน โรงเรียนในสังกัด บุคลากรและนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2565)

บทความวิจัยนี้เพื่อนำเสนอแนวคิดกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา เป็นที่ทราบกันว่าปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง ความไม่ปลอดภัยมีความเชื่อมโยงกันที่จะเกิดขึ้นได้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และสร้างประสบการณ์จากการป้องกันและเตรียมรับมือกับความเสียหายอันตรายที่อาจเกิดขึ้นเป็นการป้องกัน ป้องปรามปัญหาที่จะเกิดขึ้น และเพื่อทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการลดระดับความรุนแรง ระวังเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน ครู จำนวน 1,410 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 125 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 125 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 125 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าใจบริบทการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา และสามารถให้คำตอบที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0.90 เท่ากับและค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์ของ Google Form ส่งไปยังสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทางระบบสำนักงาน

อิเล็กทรอนิกส์ SMART OFFICE ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ได้แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 375 ตรวจสอบจำนวนของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็น 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามโดยโปรแกรมสำเร็จรูป นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับภาพรวมอยู่ในระดับมาก และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 และนำเสนอข้อมูลโดยตารางประกอบคำบรรยาย

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการรวบรวมข้อมูลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ ส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยการศึกษาเอกสารแนวปฏิบัติที่ดี แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาโครงสร้าง (ร่าง) นวัตกรรม และตรวจสอบความเหมาะสมซึ่งดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

1. เครื่องมือวิจัย แบบบันทึกยกร่างนวัตกรรมและคู่มือการใช้งานนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ คณะกรรมการศูนย์ความปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 22 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ความปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 22 คน เวลาจำนวน 2 วัน ระหว่างวันที่ 2-3 มีนาคม พ.ศ. 2566 ณ ห้องประชุมนาทนี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3

4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

1. เครื่องมือวิจัย มีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยการประเมินผ่านแบบตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ซึ่งผลของการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.77 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าใจบริบทการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา และสามารถให้คำตอบที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 4 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน และนักวิชาการศึกษา จำนวน 3 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ในวันจันทร์ ที่ 20 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 ณ ห้องประชุมไพศาลี อาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 เวลา 09.00-11.00 น.

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

1.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมเสริมทักษะประสบการณ์ที่เน้นการลงมือปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา รองลงมา คือ ประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในพื้นที่และภาคส่วนต่าง ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านกฎหมายให้ผู้ประสบเหตุได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาให้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน รองลงมาคือ การจัดทำแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุที่ทันสมัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดนโยบายความปลอดภัยในสถานศึกษาให้เห็นชัดเจน

2. พัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า ร่างนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการของนวัตกรรม 2) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม 3) กระบวนการบริหารของนวัตกรรม 4) การประเมินนวัตกรรม และร่างคู่มือการใช้งานนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) คำชี้แจงการใช้คู่มือ 2) บทนำ 3) รายละเอียดแนวทางการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของนวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของนวัตกรรม 2) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม 3) กระบวนการบริหารของนวัตกรรม SECURED 4) การประเมินนวัตกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษายังขาดแนวทางสภาพที่ประสงค์ หรือความต้องการด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพ และยั่งยืนยิ่งขึ้น

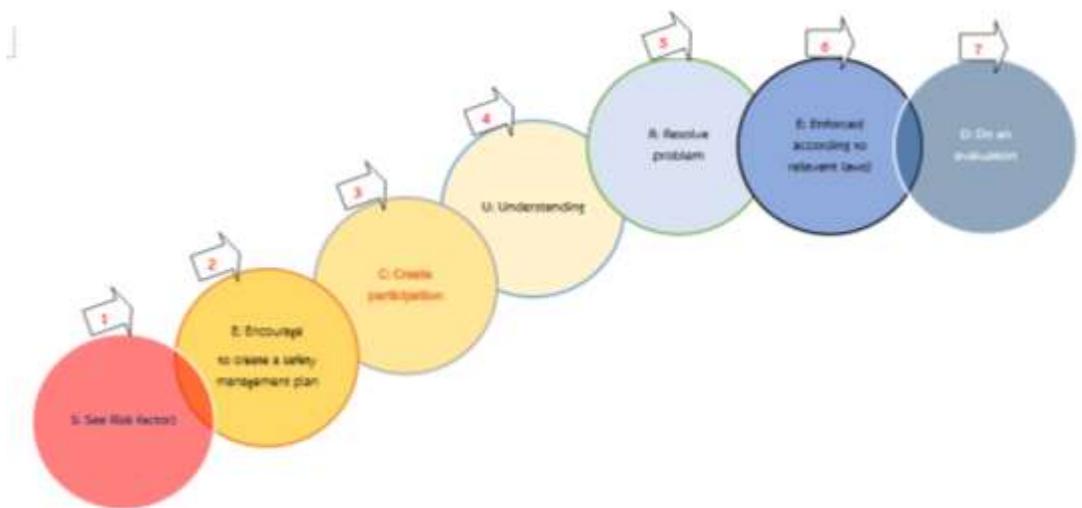
สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญาชิตา สมบัติเพิ่ม (2565) พบว่า การศึกษาความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิสร ดีปานธรรม และคณะ (2562) พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประวีณา โภควณิช (2563) พบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในแนวทางเดียวกันซึ่ง Yuduo, L., Yi, Q., Donghua, W. & Yao, L. (2011) กล่าวว่า “ทุกอย่างล้วนมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อสิ่งนั้นได้ดำเนินมาถึงจุดสิ้นสุด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นจะกรุยทางสู่วิถีใหม่เพื่อการก้าวเดินที่ไม่สิ้นสุด” (Everything will change when it comes to an end, the change will open a way for it and the way will keep it going for long) ซึ่งเป็นปรัชญาจากภูมิปัญญาดั้งเดิมของจีน ที่สะท้อนความหมายเชิงการสร้างสรรค์ พลวัตและการเดินทางสายนวัตกรรมที่ก้าวผ่านห้วงเวลาอันไกลโพ้นพร้อมๆ กับพัฒนาการของมนุษยชาติเรื่อยมาจนพัฒนามาสู่นวัตกรรมในการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

2. นวัตกรรมการบริหารจัดการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) คำชี้แจงการใช้คู่มือ 2) บทนำ 3) รายละเอียดแนวทางการดำเนินกิจกรรม และ 4) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีการดำเนินงานและจัดทำคู่มือเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา มีแผนเผชิญเหตุเท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันให้กับสถานศึกษา ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับบริบทของสถานศึกษานั้นได้ พร้อมทั้งปรับปรุงคู่มืออย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำแนะนำตรวจสอบเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2566) พบว่า ผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ได้แก่ องค์ประกอบหลักของระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามกรอบของระบบเพื่อการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จ ในแนวทางเดียวกันของพชฎ นรสิงห์ และสิริญา โภชะ (2567) พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านความปลอดภัยโดยมีการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีกระบวนการในการบริหารจัดการความปลอดภัยประกอบด้วย การกำหนดนโยบายและจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา การประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและจัดลำดับความเสี่ยง การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินการตามขอข้ายความปลอดภัย และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดและทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านสภาพแวดล้อมของ

โรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ วางแผน ร่วมดำเนินงาน และร่วมกำกับและติดตามผลการดำเนินงาน

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา 7 ขั้นตอน นำเสนอเป็นนวัตกรรม SECURED ซึ่งประกอบด้วย 1) ประเมินปัจจัยเสี่ยง (S: See Risk factor) 2) ส่งเสริมการจัดทำแผนบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา (E: Encourage to create a safety management plan) 3) สร้างการมีส่วนร่วม และภาคีเครือข่ายของสถานศึกษา (C: Create participation) 4) สร้างความเข้าใจ และการรับรู้ (U: Understanding) 5) แก้ไขปัญหา ความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา (R: Resolve problem) 6) ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย (E: Enforced according to relevant laws) 7) ติดตาม และประเมินผล (D: Do an evaluation) จะเป็นแนวทางที่ดีมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา อธิบายตามภาพด้านล่าง

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ควรมีการกำหนดนโยบายมาตรการให้ชัดเจนและมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ มีแผนเผชิญเหตุที่เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันให้กับสถานศึกษา และควรมีการสนับสนุนให้สถานศึกษาสังกัด มีการบริหารงานด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม ควรมีคู่มือเกี่ยวกับมาตรการรักษา

ความปลอดภัย หรือแผนเผชิญเหตุ 4 กลุ่มภัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความปลอดภัยให้กับสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง และดำเนินงานด้านความปลอดภัย ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

3. ผู้แทนชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านการดูแลสถานศึกษาให้ปลอดภัย โดยเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถคอยดูแลพฤติกรรมของนักเรียน สามารถคอยช่วยประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เมื่อเกิดเหตุจำเป็น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ควรนำข้อมูลไปใช้ในการบูรณาการด้านความปลอดภัย และหาแนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

2. หน่วยงานต้นสังกัด นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนระดับนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัยให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เตชินท์พัฒน์ โชติวัชรนันท์ และคณะ. (2567). นวัตกรรมและความปลอดภัยของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทร์วิโรฒ*, 25(2), 272–287.
- ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ. (2566). การพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(11), 251–265.
- ประวีณา โภควณิช. (2563). *แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา เรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปัญญาชิตา สมบัติเพิ่ม. (2565). แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคสกลนคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 2(6), 687-708.
- พชฎ นรสิงห์ และสิริญา โภษะ. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น*, 10(2), 107-118.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2565). เข้าถึงได้จาก <https://www.spb3.go.th/spb3/index.php>
- สุชีรา ใจหวัง และจันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์. (2561). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 15(28), 50-61.

Applebury, G. (2021). *Why Is School Safety Important*. Retrieved from <https://safety.lovetoknow.com>

Yuduo, L., Yi, Q., Donghua, W. & Yao, L. (2011). Implications of I Ching on innovation management. *Chinese Management Studies*, 5(4), 394-402.